

У цьому контексті спроможність бізнесу знайти адекватний баланс між отриманням прибутку, збереженням довкілля та соціальною справедливістю буде одним із вирішальних чинників для успішного переходу до сталого розвитку.

У 1989 р., через три роки після публікації відомої доповіді Комісії Брунтланд та появи класичного визначення терміна "сталий розвиток", Програма ООН з охорони довкілля запропонувала концепцію "чистого виробництва", що мала відповісти на запитання про те, які зміни необхідні в промисловості. Водночас світовий бізнес у відповідь на нові виклики опрацював власну бізнесову стратегію "екоефективності". Ця концепція була вперше запроваджена в 1992 р. швейцарським промисловцем і мільярдером Стефаном Шмідгейні в книзі "Зміна курсу", який був переконаний, що рух "зелених" неспроможні вирішити зазначені проблеми. Пізніше концепція "екоефективності" була взята на озброєння та детально розвинута Всесвітньою бізнесовою радою сталого розвитку з тим, щоб пояснити підприємцям, що в кінцевому підсумку ресурсоекономічне та екологічне свідоме господарювання є вигідним і цілком рентабельним.

Обидві бізнесові стратегії за попередні роки отримали широку підтримку та довели свою корисність і успішність у плані практичного впровадження ідей сталого розвитку. Вони базуються на схожих засадах та призводять до близьких результатів, однак стратегія "екоефективності" дещо більше зорієнтована на створення економічної вартості й принципи функціонування бізнесу та є більш пов'язаною із бізнесовим середовищем, власне виросла з нього.

Таким чином, у статті обґрунтовано бізнесову стратегію еколого-економічної ефективності, яка поєднує, з одного боку, поліпшення економічних показників підприємств, а з іншого — підвищення продуктивності використання ресурсів, зменшення відходів і запобігання шкідливим викидам у довкілля.

Бізнес, що прагне бути екоефективним, має працювати в таких напрямках:

- зменшувати матеріаломісткість своїх товарів та послуг;
- скорочувати енергоспоживання своїх продуктів;
- зменшувати поширення всіх видів токсичних речовин;
- підвищувати можливість вторинного використання матеріалів;
- збільшувати стале застосування поновлюваних ресурсів;
- збільшувати довговічність (термін використання) своєї продукції;
- наращувати сервісне обслуговування своїх товарів і послуг.

Концепція "екоефективності" поширюється на увесь життєвий цикл — інженерну розробку і дизайн, виробництво, транспортування, технічне обслуговування й експлуатаційні витрати, утилізацію або захоронення, — тим самим охоплює характеристики як процесів, так і самих товарів чи послуг.

Недоліком концепції еколого-економічної ефективності, на думку авторів, є те, що вона не включає в себе соціального виміру сталого розвитку. Однак бізнес може поширити досвід, набутий при запровадженні цієї стратегії, й далі — на сферу соціальної відповідальності, чому має сприяти і розробка Всесвітньою бізнесовою радою сталого розвитку ширшої концепції "відповідального підприємництва", яка охопить усі три виміри сталого розвитку.

Література: 1. Герасимчук В. Г. Маркетинг: теорія і практика спеціальної (конкретної) функції в діяльності підприємства // Вісник НУ "Львівська політехніка". — 2001. — №416. — С. 27 — 32. 2. Дорогунцов С. Сталій розвиток — цивілізаційний діалог природи і культури / С. Дорогунцов, О. Ральчук // Вісник НАН України. — 2001. — №10. — С. 17. 3. Дьомкін В. О. Вступ до екологічної політики. — К.: Тандем, 2000. — 192 с.

УДК 351.851:377

**Медведєв І. А.
Чайченко Н. Н.**

КОМПЛЕКС НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ЯК ОБ'ЄКТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

The article is devoted to the problem of use of innovative approaches in the development of the regional educational system. It analyzes the modern job market and its main problems; the techniques of organization the complex of continuous vocational training.

Право на освіту справедливо вважається одним з найактуальніших прав людини і громадянина, що гарантується Конституцією України. Саме тому реальні соціальні передумови для його реалізації та засоби впровадження інноваційних підходів щодо розвитку професійної освіти в регіонах постійно викликають неабиякий інтерес науковців і органів влади [1]. Уже став загальноновизнаним той факт, що однією з основних причин і водночас структурною складовою тривалої системної кризи, в якій опинилася національна економіка України, є криза управління. Ця обставина з усією очевидністю висуває перед вищою школою надзвичайно важливе й актуальне завдання з підготовки нової регенерації керівників, які будуть здатні вивести на новий рівень культуру, освіту, економіку в нашій державі [2].

Однією з умов переходу суспільства до ринкової економіки є розпад галузевих структур, вертикальних зв'язків і підсилення регіональних аспектів різних соціально-економічних сфер життя суспільства.

Діяльність райдержадміністрацій та органів місцевого самоврядування на рівні районів із задоволення індивідуальних потреб випускників навчальних закладів є новою функцією державних і громадських органів управління. Діяльність закладів освіти, що входять до регіонального професійно-освітнього середовища, повинна забезпечити потреби різноманітних користувачів (підприємств, державних та громадських структур, різних верств населення) в усіх видах освітніх і суміжних з освітою послуг: професійною орієнтацією й підготовкою; освітою дорослих, екологічною культурою; інноваційною діяльністю і консалтингом.

Для реалізації вищезгаданих напрямків потрібна трансформація галузевої спрямованості діяльності окремих закладів професійної освіти з підготовки кадрів для конкретних галузей виробництва до виконання ними функцій широкого професійно-освітнього характеру, який реалізував би потреби як населення регіону в освіті, так і його господарських структур у спеціалістах.

З цією метою необхідно створити умови для погодженого та цілеспрямованого вирішення даної проблеми освітніми закладами на основі поєднання інтересів усіх зацікавлених сторін, до числа яких входять населення, суб'єкти господарювання, місцеві органи самоврядування, органи державної адміністрації та самі навчальні заклади.

Вирішення даною завдання може бути реалізоване в межах створення регіональних комплексів професійної освіти, до яких будуть входити різні заклади професійної освіти, які здійснюватимуть скоординовані функції розвитку регіональної соціально-культурної системи.

Але реалізація цього пов'язана, у свою чергу, зі створенням організаційно-економічного та фінансового забезпечення діяльності подібних комплексів. З цієї метою необхідна розробка й реалізація на практиці організаційно-економічного механізму регіональних комплексів професійної освіти, який би сприяв узгодженню цілей, форм і методів роботи, котрі склалися в діяльності професійної освіти в регіонах, із процесами соціально-економічної консолідації регіональних структур, що, у свою чергу, може надавати комплексам динамічного характеру та зробити їх здатними пристосовуватися до сучасних умов.

Зміна державно-політичного устрою та соціально-економічного ладу в Україні в 90-ті роки XX століття створила принципово нову ситуацію в усіх сферах суспільного життя, в тому числі і в галузі освіти.

На сучасному етапі розвитку України відбуваються докорінні перетворення в організаційно-економічних формах діяльності регіональних комплексів неперервної професійної освіти, що супроводжуються розвитком закладів освіти різноманітних форм власності. Професійна освіта перестає бути прерогативою держави. Поряд із державними з'являються навчальні заклади інших форм власності (приватні, муніципальні, громадські і т. п.). Держава зменшує свої фінансові зобов'язання перед навчальними закладами, ставить їх у безпосередню залежність від ринкового попиту на кваліфіковані кадри тієї чи іншої спеціальності.

В умовах соціально-економічної кризи заклади освіти, що знаходяться в регіонах України, відчувають величезний дефіцит фінансових ресурсів і тому знаходяться на межі виживання, а це створює загрозу їх економічній безпеці, через яку вони можуть втратити свою самостійність. У цих умовах управління регіональним професійно-освітнім середовищем на регіональному рівні також знаходиться в кризовому становищі, що зумовлює необхідність детального вивчення тих організаційно-фінансових процесів, які об'єктивно існують у самій системі освіти, оскільки регіональні комплекси неперервної професійної освіти не існують поза її межами.

Багатоаспектність проблеми розробки й впровадження інноваційного організаційно-фінансового механізму управління регіональним комплексом неперервної професійної освіти потребує залучення до її вирішення органів державної влади, органів місцевого самоврядування, громадських організацій, ділових кіл і вчених ряду суміжних наукових напрямків – державного управління, регіональної економіки, економіки праці та зайнятості, маркетингу, соціології, статистики, філософії, педагогіки, психології та деяких інших [1].

Організаційно-фінансовий механізм управління закладами професійної освіти до 1992 року досліджувався лише в одній площині — з точки зору планової економіки. Через цю обставину тема механізму державного управління регіональним комплексом неперервної професійної освіти просто не розглядалася вітчизняними вченими, а розробка її почалася порівняно недавно.

Мета дослідження полягає в розробці механізму організаційно-економічного та фінансового забезпечення професійної діяльності регіональних комплексів за соціальним і економічним розвитком регіонів в умовах формування ринкової економіки.

Здійснення поставленої мети передбачає вирішення низки принципових питань, що є завданнями дослідження:

визначити тенденції зміни ролі людського фактора в умовах сучасного виробництва з урахуванням регіональних особливостей;

дослідити особливості формування регіонального попиту на освітні послуги з урахуванням розвитку ринку праці;

визначити шляхи реалізації системою професійної освіти регіону потреб населення та виробництва в освітніх послугах в умовах вільного їх вибору споживачами;

розробити організаційно-фінансовий механізм управління регіональним комплексом неперервної професійної освіти, який би стимулював рішення.

Методологічну основу дослідження становлять: основні положення системного підходу як методологічного способу пі-

знання управлінських фактів, явищ, процесів; концептуальні положення державного управління в регіоні щодо розвитку й саморозвитку регіональних комплексів неперервної професійної освіти; розуміння управління як цілісного процесу та само-реалізації суб'єктів освітнього процесу. В процесі аналізу функціонування організаційно-фінансового механізму авторами враховані особистісно-діяльнісний, особисто орієнтований та системно-цілісний підходи.

Теоретичною основою дослідження є положення, які ґрунтуються на:

дослідженнях людського фактора в сучасному виробництві (С. Брю, М. Збарський, В. В. Корженко, Р. Макконнелл, А. Маршал, С. Мочерний, В. Петті, Г. Форд, П. Самуелсон, Г. Форд, В. Шукшунів та ін.);

концепціях призначення, розвитку та реформування регіонального комплексу професійної освіти (В. А. Аверченко, О. П. Андреева, В. Андрущенко, П. Ф. Анісімов, В. І. Бочаров, Т. І. Бочаров, А. Г. Грязнова, Б. Н. Єрошин, В. М. Журавський, В. М. Зуєв, І. І. Кондратко, В. Г. Кремінь, В. І. Луговий, Г. С. Одінова, О. Є. Плотницька та ін.);

управлінсько-економічних концепцій стану і тенденцій розвитку регіонального ринку праці (О. Гергель, С. Л. Зарецька, В. Г. Ігнатів, А. Д. Іоффе, М. Н. Кім, В. Г. Кінельов, В. Є. Комаров, В. Куценко, В. Мадзігон, В. Є. Яценко та ін.);

економічних концепцій маркетингових досліджень попиту на освітні послуги (В. А. Аскольдова, Т. І. Беляєв, А. А. Воронін, Б. К. Злотін, В. І. Кушмен, Т. Є. Оболенська, А. П. Панкрухін, Я. Ш. Паппем, В. В. Слесарєв, Н. С. Тімкіна, Б. Чіжевський, В. І. Кушмен та ін.);

організаційно-економічних теоріях забезпечення діяльності регіонального освітнього комплексу (Є. Н. Богачов, А. А. Воронін, В. Куценко, В. І. Луговий, Є. К. Содус, А. М. Озіна, Б. Чіжевський та ін.);

вивченні механізмів фінансування регіонального комплексу неперервної професійної освіти (В. М. Зуєв, Є. Н. Жильцов, О. І. Зайченко, Н. М. Островерхова, Л. І. Даниленко, І. В. Кічевий, О. Ю. Амосов, В. І. Луговий, Б. Н. Омельченко та ін.).

Емпіричною базою є законодавчі та нормативні документи України, поточні матеріали органів місцевої влади Троїстецького району Сумської області та міста Троїстець, Міністерства освіти і науки України, Державного центру зайнятості населення, Троїстецького районного центру зайнятості населення, статистичні дані Сумського обласного управління статистики.

Специфіка всебічного, пропорційного розвитку регіонів, у першу чергу економічного, зумовлює необхідність посилення регіонального змісту діяльності закладів професійної освіти, оскільки за інших підходів вони можуть втратити контингент замовників.

На сучасному етапі розвитку регіональних освітніх систем освітянам, педагогам, державним службовцям, що займаються організацією неперервної освіти в регіонах України, вже не досить володіти фундаментальними знаннями з педагогіки, державного управління, економіки, психології та ін. Потрібно, щоб цей конгломерат знань перетворився на цілісну систему. Всі ці науки взаємозбагають одна одну. Разом з тим вони є методологічною базою державного управління освітою, складають основу управлінсько-педагогічної діяльності і самого державного управління як науки. Особливу вагомість для розвитку неперервної професійної освіти в невеликих містах і сільській місцевості України має "месіанський" феномен, який полягає в усвідомленні кожним учасником освітньої діяльності своєї "місії" в перетворенні розрізнених закладів освіти різних рівнів і форм власності в регіональний комплекс неперервної професійної освіти.

Актуальність теми дослідження зумовлюється тим, що при зростаючому значенні людського фактора у виробництві, опосередкованості його ринком праці одним із найважливіших завдань стає знаходження адекватних форм організації професійно-освітньої діяльності. При цьому слід мати на увазі, що більшість якісних і кількісних вимог різних сфер діяльності до особистості працівника мають регіональну генезу, пов'язану з особливостями економіки регіону.

У поточний час вирішення складних і найгостріших проблем з управління розвитком соціальної сфери переважно сконцентровано на регіональному рівні. І це правомірно, адже ніхто не заперечує проти тези, проголошеної ще в Європейській хартії, про місцеве самоврядування, відповідно до якої стверджується доцільність виконання державних повноважень саме на тому рівні управління, що є безпосередньо найближчим до людини. Це дозволяє місцевим органам державної виконавчої влади і місцевого самоврядування приймати рішення щодо розвитку соціальної сфери з урахуванням конкретно складеної ситуації, а також реалізувати принцип соціальної справедливості при наданні адресної допомоги тим, хто її потребує в найбільшій мірі.

Отож є важливим, щоб об'єкти, які автономно функціонують у комплексі професійної освіти, мали стійкі методичні, фінансові і технологічні відносини. Цього можна досягти тільки через розвиток системи взаємодії, фінансової та інших інтеграцій освітніх закладів, що входять в освітнє середовище. В освітній практиці об'єднання освітнього та інноваційного середовища реалізується шляхом створення освітніх комплексів, що мають потрібну гнучкість і здатні встояти в конкуренції на ринку виробництва освітніх послуг. Зупинимось детально на сутності поняття "region" і процесах, які формують його освітнє середовище. Одночасно слід пам'ятати про ту обставину, що в основі розвитку регіональної політики лежить розумна збалансованість інтересів, взаємна відповідальність регіону перед державою і держави перед регіоном, держави й регіону перед громадянами, а також відповідальність громадян перед державою та регіоном.

Весь світовий досвід показує об'єктивну неминучість виникнення та дії різного роду специфічних особливостей у способі життя населення, функціонування виробництва в системі економічних відносин у межах окремих територій, регіонів. Диференціація регіонів заздалегідь визначена їх природними умовами, національно-етнічними особливостями населення (побут, мова, звичаї, культура), а також структурою та рівнем розвитку виробництва, розмірами доходу, що виробляється населенням, і т. д.

У результаті діяльності регіональних систем професійної освіти склався ряд протиріч, головними з яких є наступні: між структурою і кількістю спеціалістів, що потрібні для комплексного розвитку регіону; між фактичними розмірами і структурою підготовки працівників; між ресурсами, які використовувалися закладами професійної освіти, та їх реінвестицією в регіональні економічні структури.

Процеси формування нових умов політичного, економічного і соціального життя регіонів поставили професійну школу в іншу ситуацію відносно регіонального аспекту її діяльності. Перш за все відбулася загальна трансформація вертикальних галузевих структур в окремі автономні виробничі одиниці, що взаємодіють між собою в режимі ринкового партнерства. Це призвело до розпаду жорстких вертикальних кадрових структур до формування багатосекторного ринку праці спеціалістів. На цій основі почали формуватися регіональні ринки праці, в тому числі й праці спеціалістів. Скасування обов'язкового розподілу молодих спеціалістів стало одним із суттєвих факторів розвитку цього процесу.

Можливість і необхідність самостійного працевлаштування, підсилені загальними соціально-політичними труднощами, орієнтують випускників навчальних закладів професійної освіти на пошук роботи в районі постійного мешкання до виходу їх на регіональні ринки праці. Разом усе це значно зруйнувало галузеві принципи діяльності системи професійної освіти. Сукупність процесів, що відбуваються, спонукає заклади освіти активно реагувати на зміни в напрямках підсилення регіонального аспекту своєї діяльності, оскільки в іншому випадку вони можуть втратити контингент учнів і студентів, а також замовників на інші види своєї діяльності.

Автори виходять з пропозиції, що ні одна із моделей освіти, що сконструйована за "приватною" схемою, вже сама по собі не відповідає загальній сутності сучасної людини. Така модель не може відповідати ідеї гуманізації, оскільки буде

формувати людину "частково" (у змісті її сутності). Найчастіше за все зустрічається така "часткова" людина в образі "робочої сили", яка відчужена не тільки від процесів проектування програми своєї життєдіяльності, а й безпосередньо від засобів своєї праці.

Реформування системи регіональної професійної освіти пов'язано із здійсненням наступних конкретних дій:

переходом від галузевого до територіального принципу діяльності;

оптимізацією мережі центрів підвищення кваліфікації в регіоні;

реорганізацією управління регіональною системою післядипломної освіти;

національною акредитацією програми регіональної професійної освіти;

переглядом нормативно-правової бази додаткової освіти; введенням, поряд з курсовою, прискореної очно-заочної форми навчання з підготовкою за другою спеціальністю.

Критичний аналіз усіх навчальних планів і програм, інвентаризація методичних матеріалів та підручників повинні забезпечувати кардинальне оновлення всього процесу освіти. Одночасно необхідно провести прогнозу оцінку регіональних потреб.

Виходячи з вищевикладеного, можна зробити наступні висновки:

необхідно завершити реорганізацію мережі навчальних закладів, стабілізацію потоків розподілу молоді за каналами професійного навчання, обробку взаємодії комплексу з виробництвом і центром зайнятості, з одного боку, і сферами освіти — з іншого. Для вирішення цього завдання доцільно створити при райдержадміністраціях відділи маркетингу професійної освіти;

органам державної влади на місцях, органам місцевого самоврядування, громадським організаціям, педагогам, батькам потрібно суттєво змінити зміст професійної освіти. Має бути здійснений перехід на інноваційні педагогічні технології із застосування розвиваючого навчання. Повинен бути забезпечений перехід від масової підготовки спеціалістів до індивідуалізованої, цільової для конкретних виробничих і підприємницьких структур на основі методик дистанційного навчання;

поряд з організацією діяльності регіональних комплексів професійної освіти на підготовку кадрів відповідно до попиту на ринку праці виникає необхідність задоволення населення та господарських структур у додаткових освітніх послугах, що може не співпадати з попитом на ринку праці. Підходи до освітніх послуг автори статті пропонують формувати на основі загальної методології маркетингу з урахування особливості, що діяльність закладів освіти має бути некомерційною, тому такі елементи маркетингової діяльності, як ціна, прибуток та конкуренція, носять умовний "квазіринковий" характер.

Авторам також робиться спроба розробити основні механізми управління комплексом неперервної професійної освіти, визначити особливості їх упровадження, а також узагальнити вагомі заходи щодо фінансового забезпечення програм професійної освіти в контексті програмно-цільової організації державного управління. На погляд авторів, на сучасному етапі розвитку України стратегія підтримки освітнього комплексу регіональними управлінськими структурами (держадміністрації, органи місцевого самоврядування) набуває актуальності в умовах трансформаційного суспільства.

Практична значущість отриманих результатів полягає в наступному:

основні положення даного дослідження знайшли практичну реалізацію при формуванні організаційно-економічного механізму системи неперервної професійної освіти в Сумській області;

практичні рекомендації авторів узяті за основу при розробці методики обґрунтування напрямків реформування системи неперервної професійної освіти в Сумській області, а також були використані при розробці програми соціально-економічної стабілізації південних районів Сумської області;

результати роботи адресовані державним органам управління на рівні району та міста, органам місцевого самоврядування, що займаються питаннями управління освітою, як методологічної основи управління та планування;

рекомендації щодо забезпечення роботи регіонального комплексу неперервної професійної освіти можуть бути використані при організації подібних комплексів у райцентрах та сільській місцевості України.

Положення, висунуті в даній роботі, можуть у подальшому бути використані: а) як наукова база для подальших досліджень у галузі управління освітою; б) у науково-дослідних розробках із суміжних проблем і для викладання курсів економічної теорії, менеджменту, економіки освіти, педагогіки та ін.

Література: 1. Медведєв І. А. Шляхи реформування регіональної системи професійної освіти // Матеріали Другої міжнародної науково-практичної конференції "Методологічні проблеми розвитку бізнес-освіти", м. Донецьк, 22 – 23 грудня 2001. – Донецьк, 2001. – С. 97 – 100. 2. Романовський О. Г. Методологічні засади концепції підготовки лідерів-професіоналів у системі неперервної освіти // Матеріали Міжнародної наукової конференції "Творча особистість у системі неперервної професійної освіти", 16 – 17 травня 2000 року / За ред. С. О. Сисоєвої і О. Г. Романовського. – Харків: ХДПУ, 2000. – С. 16 – 22. 3. Бондаренко В. Перший досвід управлінської практики // Політехнік. – 2002. – 17 травня. – №10 – 11 (2151-2152). – С. 1.

*Стаття надійшла до редакції
15.03.2007 р.*

УДК 338.43:364(477)

Єрмоленко О. А.

ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

The basic purpose of this article is the substantiation of necessity of association of economic and social components to maintain the intensive development of an agriculture in Ukraine.

Більшість підприємців-аграрників вважають основною проблемою сьогодення стану сільського господарства відсутність цілеспрямованої державної політики на селі. Зрозуміло, що сільське господарство є специфічною галуззю, яка потребує багатоаспектної допомоги держави: в наданні фінансових ресурсів, у стабілізації цін на паливно-мастильні матеріали, в просуванні продукції сільського господарства і харчової промисловості на зовнішні ринки.

Основною метою держави проголошувалося створення ефективного АПК, здатного конкурувати з іноземними виробниками сільськогосподарської продукції, особливо зважаючи на унікальні земельні ресурси України, але, на жаль, ці наміри не здійснилися.

Дослідження теоретичних і нових методологічних підходів у системі сільськогосподарського розвитку дозволяють зробити висновок, що сутність політики соціально-економічного розвитку є формування цілей щодо розвитку продуктивних сил та забезпечення комплексного і гармонійного його

функціонування з обґрунтуванням організаційних, економічних та інституційних важелів ринкових перетворень [1].

Проте практично всі спроби створити ефективне господарство на селі не досягли цілей. Усі реформи носили незавершений характер і можна навіть зробити висновок про закономірність таких "псевдореформ" з боку великого капіталу (а може й іноземного), що поставили за мету захопити земельні ресурси України. Попередньо сільське господарство як критичну галузь економіки України треба довести до кризи і придбати за безцінь. Нагадаємо, що до 1 січня 2007 року діє мораторій на продаж землі, а що буде далі — невідомо.

Основною метою даної статті є обґрунтування необхідності поєднання економічної та соціальної складових для забезпечення інтенсивного розвитку сільського господарства в Україні.

Економічне зростання сільського господарства не повинно протиставлятися соціальному розвитку, будь-який дисбаланс уповільнить розвиток у цій системі. В Україні починають це розуміти не лише вчені, а й державні управлінці. Цей процес знаходить реалізацію в державних програмах розвитку [2] і в перспективних законопроектах [3].

Так, у Верховній Раді України зареєстрований проект закону "Про Стратегію соціально-економічного розвитку України на 2006 – 2020 роки". Ця стратегія спрямована на реалізацію довгострокової послідовної державної політики щодо виведення економіки України з кризового стану, забезпечення стабільного і динамічного соціально-економічного розвитку держави шляхом поетапного переходу від індустріальної економіки до економіки високих технологій, досягнення високого добробуту і духовно-морального відродження нації [3].

Метою цієї стратегії є впровадження державної політики, спрямованої на запобігання подальшому зниженню темпів соціально-економічного розвитку України, визначення основних етапів і напрямів перетворень народного господарства, що забезпечують науково-технічний прорив в економіці, конкурентоспроможність вітчизняної продукції на зовнішніх ринках та добробут народу [3].

Основними етапами розвитку вважаються:

запровадження комплексу першочергових антикризових заходів, спрямованих на запобігання подальшому погіршенню соціально-економічної ситуації в державі, забезпечення поновлення втраченої динаміки економічного зростання і соціально-го розвитку;

заходи щодо запровадження інвестиційно-інноваційної моделі економічного розвитку, спрямованої на забезпечення виробництва технічно складної продукції;

заходи щодо розбудови постіндустріальної економіки, заснованої на домінуванні високих технологій.

Основними напрямками державної політики є: кадрова політика, забезпечення випереджального зростання реальних доходів населення, розумне й ефективне використання бюджетних коштів.

Що стосується соціального розвитку, то держава знову покладає це завдання лише на себе, нехтуючи тими ресурсами і можливостями, що наявні або можуть такими стати за сприятливих умов [3].

Тому єдиним виходом вважається створення і розвиток у межах сільськогосподарського соціуму соціально активної частини населення, що здатна займатися підприємництвом у сільській місцевості. Для цього державні кошти слід спрямовувати конкретно для стимулювання цього процесу й забезпечення соціальної інфраструктури на селі.

Також слід зауважити, що державне управління на селі намагається вирішити соціальні проблеми адміністративними заходами, тобто примусити більш-менш функціонуючі підприємства самотужки будувати дороги, ремонтувати школи та ін. Це не викликає ентузіазму з боку підприємців, які справедливо вважають розвиток соціальної сфери обов'язком держави, оскільки податки сплачуються вчасно і в повному обсязі. І ця благочинність (до речі, формування соціальної інфраструктури має бути здійснене за рахунок бюджетних коштів) ніяк не захоплюється, наприклад, через зменшення податків, надання пільгових кредитів тощо.